

УДК 37.011.3-051:004

Маргітуч М. Я.

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У СИСТЕМІ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

Розглянуто питання компетентнісного підходу в системі інформаційно-технологічної підготовки майбутніх учителів технологічної освіти в умовах Болонського процесу. Показані шляхи формування інформаційно-технологічної компетентності з позицій рівневого підходу. Зроблено аналіз архетипів і механізмів навчання в ролі системотвірного чинника моделі системи інформаційно-технологічної підготовки відношення “діяльність членів педагогічного колективу – діяльність студента”, зокрема в межах різних компонентів, представленої моделі показана дія педагога на студента, – яка є або визначальною, або корегуючою.

З опорою на концептуальні положення технології модульного навчання розглянуті питання структуризації змісту інформаційно-технологічної підготовки майбутніх учителів технологій. Обґрунтовано вибір комплексу методів для умов модульного навчання і умов реалізації моделі в контексті концепції гуманістичної педагогіки, особистісно орієнтованого підходу та конструктивізму. Розглянуті методи, форми і засоби навчання, які можна використовувати як в традиційному, так і в дистанційному навчанні.

***Ключові слова:** інформаційно-технологічна компетентність, модульне навчання, модульне представлення навчального матеріалу, система інформаційно-технологічної підготовки.*

Динамізм сучасного соціального та економічного життя, зростаючі вимоги до майбутніх учителів технологій обумовлюють зміну пріоритетів в організації освітнього процесу, його спрямованість на особистісно-професійне зростання випускника, на забезпечення умов для розкриття його потенціалу і неперервне формування та вдосконалення інформаційно-технологічної компетентності [2]. Модернізація системи освіти України передбачає вирішення проблем, пов'язаних з інформатизацією та індивідуалізацією навчального процесу, як на рівні загальної, так і вищої освіти.

Аналіз архетипів і механізмів навчання дає підставу виділити в ролі системотвірного чинника моделі системи інформаційно-технологічної підготовки відношення “діяльність членів педагогічного колективу – діяльність студента”. Різноманіття цих стосунків складає зміст навчання. При цьому в навчанні за індивідуальною траєкторією інформаційно-технологічної підготовки дія педагога на студента і студента на педагога змішуються. У межах різних компонентів моделі дія педагога на студента є або визначальною, або корегуючою (у цьому виявляються зв'язки системи). Те ж саме з боку студента на педагога. При цьому значущість зворотної адаптивної дії дуже велика, оскільки така дія дає змогу прогнозувати і корегувати подальшу діяльність як членів педагогічного колективу, так і студента.

Таким чином, модель системи інформаційно-технологічної підготовки майбутніх учителів технологій здатна до адаптації, оскільки є підсистемою освітньої системи, яка несе в собі розвиваючу, навчальну і виховну функції та має ядро у вигляді методичної системи інформаційно-технологічної підготовки [3]. А це, перш за все, означає, що за необхідності модель можна адаптувати до різних умов і розвивати, оскільки динамічні системи еволюціонують у бік ускладнення і утворення субструктур у структурі систем [1].

На підставі отриманих результатів дослідження розроблено концепцію розвитку системи інформаційно-технологічної підготовки майбутніх учителів технологій в умовах компетентнісного підходу. Її основні положення пов'язані:

- з розробкою механізмів навчання і їхніх простих моделей – архетипів;
- із вдосконаленням методології і стратегії структуризації і відбору змісту, методів, організаційних форм і засобів навчання, що відповідають завданням інформаційно-технологічної підготовки майбутнього вчителя технологій, який володіє сукупністю професійно важливих інформаційно-технологічних компетентностей, необхідних для ефективної професійної діяльності в умовах інформаційного суспільства;
- зі створенням та використанням методичних систем інформаційно-технологічної підготовки, що орієнтовані на розвиток інформаційно-технологічного потенціалу студента, на формування його інформаційно-технологічної компетентності;
- із розробкою діагностуючих методик контролю і оцінки рівня інформаційно-технологічної компетентності майбутнього фахівця.

Зупинимось детальніше на характеристиці кожного зі вказаних напрямів концепції і покажемо можливі шляхи їхньої реалізації.

Що стосується першого напрямку, то загалом, освоєння архетипів спрощує розуміння швидкоплинних процесів і змін, що відбуваються в інформаційному суспільстві. Основний сенс побудови адаптивних архетипів і механізмів навчання полягає в тому, аби визначити і доцільно розподілити порядок процедур, що забезпечують хід навчально-виховного процесу, прагнучи при цьому до досягнення максимальної послідовності виконання операцій. Їхнє використання дозволить підвищувати ефективність при вирішенні адміністративних і навчальних завдань і зворотного зв'язку з керівництвом, поліпшити інформованість керівників для підвищення обґрунтованості рішень, що ухвалюються, забезпечити досягнення необхідного рівня інформаційно-технологічної підготовки майбутніх учителів технологій.

Реалізація другого напрямку повинно здійснюватися на основі компетентнісного підходу [9]. При цьому процес формування інформаційно-технологічної компетентності повинен спиратися на модель інформаційно-технологічної компетентності майбутнього учителя технологій, розроблену

з урахуванням внутрішньої диференціації, що представляє взаємозв'язану сукупність різних видів компетенцій і компетентностей за напрямками, які визначають профіль підготовки майбутніх учителів технологій. У моделі мають бути представлені не окремі професійні функції, а цілісний зміст діяльності фахівця, система вирішуваних ним професійних завдань. Саме компетентнісний підхід дає змогу розвивати систему інформаційно-технологічної підготовки за допомогою корекції змісту навчання.

Третій напрям безпосередньо пов'язаний з інформатизацією системи освіти, вдосконаленням рівневої структури підготовки майбутніх учителів технологій, розвитком неперервної освіти [11]. Все це змушує знаходити ефективні механізми, що забезпечують розкриття потенціалу студента, досягнення ним необхідного рівня інформаційно-технологічної компетентності. У їхній ролі повинні виступати механізми на основі формування індивідуальних траєкторій інформаційно-технологічної підготовки, що реалізуються на базі модульного і дистанційного навчання. При цьому отримання якісно нових результатів в інформаційно-технологічній підготовці забезпечується [10]:

– по-перше, індивідуалізацією, що виявляється в здатності студентів самостійно управляти навчальною діяльністю і знаходити для себе оптимальні варіанти засвоєння знань, умінь і навичок;

– по-друге, можливостями інформаційних технологій, що розглядаються з двох позицій: (1) за рахунок використання інформаційно-комунікаційних технологій як засобів навчання досягається радикальне підвищення ефективності й якості інформаційно-технологічної підготовки фахівця з новим типом мислення, що відповідає вимогам інформаційного суспільства; (2) високий рівень володіння сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями стає загальним універсальним показником, що характеризує інформаційно-технологічну компетентність.

Четвертий напрям пов'язаний із розробкою нових вимог до якості інформаційно-технологічної підготовки, опису цілей і результатів освіти в логіці компетентнісного підходу, які, перш за все, розкривають необхідність вдосконалення системи діагностики навчальних досягнень [8]. Діагностика інформаційно-технологічної компетентності повинна:

– бути компонентом моделі системи інформаційно-технологічної підготовки;

– ґрунтуватися на моделі інформаційно-технологічної компетентності;

– розглядатися з позицій рівневого підходу, що дає змогу, спираючись на певні рівні засвоєння знань і умінь, які є складовими інформаційно-технологічної компетентності, добирати і використовувати адекватні методи діагностики, що направлені на об'єктивне оцінювання якості інформаційно-технологічної підготовки;

– розроблятися з врахуванням особливостей проектування впроваджуваних в традиційний навчальний процес засобів інформатизації

освіти на основі модульного підходу до організації структури змісту інформаційно-технологічної підготовки;

– надавати можливість здобуття комплексних кількісних оцінок результатів інформаційно-технологічної підготовки.

Ця концепція є теоретико-методологічним обґрунтуванням необхідності розвитку існуючої традиційної системи інформаційно-технологічної підготовки майбутніх учителів технологій.

Теза про те, що ядром моделі виступає методична система інформаційно-технологічної підготовки, призвела до необхідності розгляду наступних компонентів моделі: постановка цілей інформаційно-технологічної підготовки (ЦІП), організація структури змісту інформаційно-технологічної підготовки і створення середовища для розвитку інформаційно-технологічної компетентності шляхом підбору методів, засобів і форм навчання.

При цілісному розгляді цілей інформаційно-технологічної підготовки передбачається подвійне фокусування: ззовні (зовнішні цілі), коли методична система інформаційно-технологічної підготовки з будь-якого предмета розглядається з погляду її відповідності структурі інформаційно-технологічної діяльності; зсередини (внутрішні цілі), що визначає відношення цілей інформаційно-технологічної підготовки до інших елементів методичної системи [6]. Крім того, часовий аспект цілей інформаційно-технологічної підготовки визначає “траєкторне” і “точкове” їхнє формулювання. Стратегічні довгострокові цілі вищого рівня задають спектр можливих траєкторій, просування по яких розуміється як реалізація кінцевої мети – формування інформаційно-технологічної компетентності майбутнього фахівця. Тому при їхньому описі використовується “траєкторне” формулювання. Вони можуть задаватися як в кількісному, так і в якісному вигляді, що визначає загальний напрям розвитку. Їхня конкретизація за часом здійснюється за допомогою “точкового” формулювання, на основі використання як об’єктивної, так і суб’єктивної інформації [5].

Розгляд методологічних основ і аналізу цілей інформаційно-технологічної підготовки дав можливість зробити висновок про те, що в методичних системах інформаційно-технологічної підготовки існує взаємодоповнюваність цілей, обумовлена міждисциплінарними зв’язками, яка обумовлює пересічення МСІП в рамках підготовки майбутніх учителів технологій одного профілю. Композиція методичних систем інформаційно-технологічної підготовки в рамках підготовки майбутніх учителів технологій одного профілю будується через пересічення внутрішніх цілей навчання. При цьому характер взаємозв’язків цілей в методичній системі інформаційно-технологічної підготовки і її інтерпретація може бути представлений схематично.

Взаємодоповнення цілей інформаційно-технологічної підготовки різних

напрямоків/спеціальностей одного профілю пояснюється тим, що цілепокладання здійснюється як загалом на рівні системи інформаційно-технологічної підготовки (зовнішні, “траєкторні” цілі), так і на рівні методичної системи інформаційно-технологічної підготовки і її інтерпретацій (внутрішні, “точкові” цілі). При цьому внутрішні цілі інформаційно-технологічної підготовки навчального модуля (М) і навчального елементу (НЕ) формулюються викладачем, що виконує також роль експерта, з врахуванням освітніх стандартів і кваліфікаційних характеристик зовнішніх цілей інформаційно-технологічної підготовки [6].

Педагог – фахівець у своїй предметній галузі – володіє змістом конкретних професійних завдань з цієї предметної галузі і враховує реальні можливості навчального процесу. Тому прямої проекції цілей навчання вищого рівня ієрархії (зовнішніх) в цілі рівня (внутрішні), що пролягає нижче, в загальному випадку не відбувається. Можуть виникати різні варіанти трансформації і проекції зовнішніх цілей інформаційно-технологічної підготовки – від прямої проекції до повного неврахування задекларованих цілей у внутрішніх цілях інформаційно-технологічної підготовки [4].

Між цими двома крайніми випадками також можуть виникати найрізноманітніші проміжні варіанти трансформації зовнішніх “траєкторних” у внутрішні “точкові” ЦІП (вертикальна проекція, або проекція зверху).

Окрім проекцій зверху, внутрішні цілі інформаційно-технологічної підготовки, розташовані на одному рівні ієрархії, можуть впливати одна на одну (горизонтальна проекція). Це пояснюється наявністю міжпредметних зв'язків. Інтегруючі, комплексні, часткові цілі інтерпретацій методичних систем інформаційно-технологічної підготовки виступають як конкретні внутрішні, “точкові” ЦІП. Вони, у свою чергу, можуть опосередковано, через інформаційно-технологічний досвід педагога в своїй предметній галузі, впливати на формулювання зовнішніх цілей інформаційно-технологічної підготовки (проекція знизу).

Результати, отримані під час дослідження дали змогу запропонувати технологію аналізу і виділення цілей в логіці компетентнісного підходу, описати зміст кожного з його етапів. Результатом використання запропонованої технології є деревоподібна структура цілей інформаційно-технологічної підготовки, де головна мета досягається через досягнення заданого рівня інформаційно-технологічної компетентності і забезпечується реалізацією цілей наступних рівнів.

В основу першого рівня декомпозиції покладений принцип декомпозиції зовнішніх цілей інформаційно-технологічної підготовки за видами інформаційно-технологічної діяльності, де їхня декомпозиція проводиться за великими блоками внутрішніх цілей інформаційно-технологічної підготовки – узагальнених знаннях і умінь вирішувати професійні завдання на різних етапах інформаційно-технологічної

діяльності. Зовнішні і великі блоки внутрішніх цілей інформаційно-технологічної підготовки виступають як “траєкторні” цілі. Глибина декомпозиції цілей задається умовою досягнення такої декомпозиції, яка давала б змогу зв'язувати реалізацію нижніх вершин графу з окремими навчальними модулями. У свою чергу, глибина декомпозиції цілей навчальних модулів визначається інформаційними і часовими обмеженнями на постановку часткових внутрішніх, “точкових” цілей інформаційно-технологічної підготовки, що регламентуються навчальними і календарними планами.

Побудова деревоподібних цілей не лише забезпечує узгодження в якісному відношенні (наприклад, їхній розподіл за рівнями формування інформаційно-технологічної компетентності – ключовим, загальнопрофесійним і спеціальним), але й дозволяє провести деяку оцінку їхньої відносної важливості і значущості [9].

Відповідно до запропонованої технології, виділяються зовнішні і внутрішні цілі інформаційно-технологічної підготовки майбутніх учителів технологій, предметні галузі, в яких відбувається діяльність вказаного фахівця і в яких він повинен проявити свою компетентність, а також етапи діяльності з вказівкою конкретних професійних завдань, що вирішуються ним на цих етапах.

При аналізі робіт з використання компетентнісного підходу в освіті зрозуміло, що при проектуванні нових освітніх систем цілі навчання в рамках цього підходу формулюються:

– у вигляді сукупності компетенцій, що розуміються найчастіше як певні види діяльності (В. І. Байденко, В. А. Ісаєв, І. О. Зімняя, Ю. Г. Татур та ін.);

– у вигляді сукупності компетентностей, яка базується на понятті “професійне завдання” і умінні вирішувати професійні завдання різного рівня, у тому числі і навчальні професійні завдання (Н. Ф. Радіонова, А. П. Тряпціна, І. С. Батракова, Г. Н. Серіков та ін.).

Згідно з поглядами Н. Ф. Радіонової, А. П. Тряпціної і ін., ми виходили з розуміння інформаційно-технологічної компетентності як інтегральної характеристики, що визначає здатність фахівця вирішувати проблеми і типові завдання, що виникають в реальних ситуаціях інформаційно-технологічної діяльності, з використанням знань, умінь, навичок, інформаційно-технологічного і життєвого досвіду, цінностей і схильностей та компетенцій (згідно з В. І. Байденком) як пов'язаних з предметом навичок, що відповідають методам і технічним прийомам, які властиві різним предметним галузям.

Основні теоретико-методологічні положення, що розглядалися, пов'язані з компетентнісним підходом, дозволили розробити модель інформаційно-технологічної компетентності майбутніх учителів технологій і наповнити її змістом на прикладі структури і складових інформаційно-

технологічної компетентності фахівця спеціалізації “Інформаційна техніка”.

В результаті узагальнення досліджень компетентнісного підходу сформульовані положення побудови вказаної моделі, що послужили обґрунтуванням. Основні з них:

1. Інформаційно-технологічна компетентність є сукупністю компетентностей в різних галузях інформатики. Тому необхідно зафіксувати інформаційно-технологічну, а потім і предметну галузі, в яких фахівець вирішує професійні проблеми і типові інформаційно-технологічні завдання.

2. Компетентності, що виявляючись в поведінці, діяльності людини, стають його особистими якостями, властивостями, тобто компетенціями. Загальнопрофесійні (базові) компетентності повинні відображати сучасне розуміння основних завдань інформаційно-технологічної діяльності фахівця, а ключові – показувати шляхи їхнього вирішення. Спеціалізовані компетентності реалізують загально професійні і ключові стосовно специфіки інформаційно-технологічної діяльності з конкретної спеціальності.

3. Для кожного напрямку/спеціальності підготовки певного профілю можна побудувати свою діаграму інформаційно-технологічної компетентності. При цьому кордони змістовних полів генезису загальнопрофесійних і спеціалізованих умінь вирішувати професійні завдання різного рівня (або загальнопрофесійних і спеціалізованих компетенцій) трансформуються в рамках окремих спеціальностей. Якщо накласти ці діаграми одна на одну, отримаємо загальну картину пересічення компетенцій/компетентностей майбутніх учителів технологій різних напрямів підготовки в рамках конкретного профілю (багатовимірну модель) [7].

З опорою на концептуальні положення технології модульного навчання розглянуті питання структуризації змісту інформаційно-технологічної підготовки майбутніх учителів технологій.

В ході проектування модульної структури змісту інформаційно-технологічної підготовки:

1) визначені навчальні елементи і компоненти змісту навчання, їх розподіл за навчальними модулями (під навчальним модулем ми мали на увазі структурну одиницю змісту навчання, відібрану і дидактично оброблену для досягнення певного рівня знань, умінь і навичок, що встановлюється цільовою програмою дій. Модуль є відносно самостійним, логічно завершеним компонентом навчання);

2) побудовано логічну структуру змісту навчання (у вигляді графа) як сукупність навчальних модулів і зв'язків між ними. Вона відображає послідовність вивчення модулів на основі міжпредметних зв'язків і дає можливість вибирати індивідуальні траєкторії навчання;

3) розроблені вимоги до структури і змісту навчальних модулів, які

необхідно враховувати при їхньому проектуванні, і доведені до практичної реалізації у вигляді навчальних курсів дистанційного навчання в інформаційно-освітньому середовищі відкритої освіти (ці навчальні курси є, по суті, інтерпретаціями методичної системи навчання);

4) за допомогою математичних методів і моделей (кластерний аналіз, топологічне сортування і модифіковане топологічне сортування) підтверджені припущення щодо структури і складових інформаційно-технологічної компетентності та структури змісту навчання.

На основі багатоаспектного аналізу методів навчання обґрунтовано вибір комплексу методів для умов модульного навчання і умов реалізації моделі в контексті концепції гуманістичної педагогіки, особистісно орієнтованого підходу та конструктивізму. Розглянуті методи, форми, засоби навчання можна використовувати як в традиційному, так і в дистанційному навчанні.

Використана література :

1. *Авдеев Р. Ф.* Философия информационной цивилизации / Р. Ф. Авдеев. – М. : Владос, 1995. – 336 с.
2. *Бабанский Ю. К.* Оптимизация процесса обучения, общедидактический аспект / Ю. К. Бабанский. – М. : Просвещение, 1985. – 208 с.
3. *Богатырев А. Н.* Основные направления разработки методики информационно-технологической подготовки будущих учителей технологии [Текст] / А. Н. Богатырев // Технология. Творчество. Личность : сборник м-лов IX Междунар. научн.-практ. конф. – Курск : Изд-во КГУ, 2003. – С. 8-10.
4. *Воронин Ю. А.* Моделирование в технологическом образовании [Текст]: монография / Ю. А. Воронин, Р. М. Чудинский. – Воронеж : Воронеж, гос. пед. ун-т, 2001. – 226 с.
5. *Гринберг Г. С.* Методическая концепция проведения факультативных занятий по компьютерной графике на факультете технологии и предпринимательства Mill У [Текст] / Г. С. Гринберг // Технологическое образование в школе и вузе в условиях модернизации образования: м-лы междунар. науч-практ. конф. – М. : Изд-во “Эслан”, 2003. – С. 209-213.
6. *Дмитриенко Т. А.* Образовательные технологии в системе высшей школы / Т. А. Дмитриенко // Педагогика. – 2004. – № 2. – С. 54-59.
7. *Извозчиков В. А.* Инфоносферная эдукология. Новые информационные технологии обучения / В. А. Извозчиков. – СПб. : Изд-во РГПУ им. А. И. Герцена, 1991. – 120 с.
8. *Колер Ю.* Обеспечение качества, аккредитация и признание квалификаций как контрольные механизмы Европейского пространства высшего образования / Ю. Колер // Высшее образование в Европе. – № 3. – 2003.
9. Компетентностный подход в педагогическом образовании : коллективная монография / под ред. проф. В. А. Козырева и проф. Н. Ф. Радионовой. – СПб. : Изд-во РГПУ им. А. И. Герцена, 2004. – 392 с.
10. Развитие кваліметрії человека и образования: теоретические постановки и практика / Кваліметрія в образовании: методология и практика / под науч. ред. Н. А. Селезневой, А. И. Субетто : Кн. 2. – М., 2002. – 419 с.
11. *Юсупов Р. М.* Научно-методологические основы информатизации / Р. М. Юсупов, В. П. Заболотский. – СПб : Наука, 2000. – 455 с.

References :

1. *Avdeev R. F.* Filosofiya informatsionnoy tsivilizatsii / R. F. Avdeev. – M. : Vlados, 1995. – 336 s.
2. *Babanskiy Yu. K.* Optimizatsiya protsessy obucheniya, obshchedidakticheskiy aspekt / Yu. K. Babanskiy. – M. : Prosveshchenie, 1985. – 208 s.

3. Bogatyrev A. N. Osnovnye napravleniya razrabotki metodiki informatsionno-tehnologicheskoy podgotovki budushchikh uchiteley tekhnologii [Tekst] / A. N. Bogatyrev // Tekhnologiya. Tvorchestvo. Lichnost : sbornik m-lov IX Mezhdunar. nauchn.-prakt. konf. – Kursk : Izd-vo KGU, 2003. – S. 8-10.
4. Voronin Yu. A. Modelirovanie v tekhnologicheskoy obrazovanii [Tekst] : monografiya / Yu. A. Voronin, R. M. Chudinskiy. – Voronezh : Voronezh, gos. ped. un-t, 2001. – 226 s.
5. Grinberg G. S. Metodicheskaya kontsepsiya provedeniya fakultativnykh zanyatiy po kompyuternoy grafike na fakultete tekhnologii i predprinimatelstva Mill U [Tekst] / G. S. Grinberg // Tekhnologicheskoye obrazovanie v shkole i vuze v usloviyakh modernizatsii obrazovaniya: m-ly mezhdunar. nauch.-prakt. konf. – M. : Izd-vo "Eslan", 2003. – S. 209-213.
6. Dmitrienko T. A. Obrazovatelnye tekhnologii v sisteme vysshey shkoly / T. A. Dmitrienko // Pedagogika. – 2004. – № 2. – S. 54-59.
7. Izvozchikov V. A. Infonoosfernaya edukologiya. Novye informatsionnye tekhnologii obucheniya / V. A. Izvozchikov. – SPb. : Izd-vo RGPU im. A. I. Gertsena, 1991. – 120 s.
8. Koler Yu. Obespechenie kachestva, akkreditatsiya i priznanie kvalifikatsiy kak kontrolnye mekhanizmy Yevropeyskogo prostranstva vysshego obrazovaniya / Yu. Koler // Vysshee obrazovanie v Yevrope. – № 3. – 2003.
9. Kompetentnostnyy podkhod v pedagogicheskoy obrazovanii : kollektivnaya monografiya / pod red. prof. V. A. Kozyreva i prof. N. F. Radionovoy. – SPb. : Izd-vo RGPU im. A. I. Gertsena, 2004. – 392 s.
10. Razvitie kvalimetrii cheloveka i obrazovaniya: teoreticheskie postanovki i praktika / Kvalimetriya v obrazovanii: metodologiya i praktika / pod nauch. red. N. A. Seleznevoy, A. I. Subetto : Kn. 2. – M., 2002. – 419 s.
11. Yusupov P. M. Nauchno-metodologicheskie osnovy informatizatsii / P. M. Yusupov, V. P. Zabolotskiy. – SPb : Nauka, 2000. – 455 s.

МАРГИТИЧ М. Я. Компетентностный подход в системе информационно-технологической подготовки будущих учителей технологий.

В статье рассмотрены вопросы компетентностного подхода в системе информационно-технологической подготовки будущих учителей технологического образования в условиях Болонского процесса. Показаны пути формирования информационно-технологической компетентности с позиций уровневого подхода. Сделан анализ архетипов и механизмов обучения в роли системообразующего фактора модели системы информационно-технологической подготовки отношения "деятельность членов педагогического коллектива – деятельность студента", в частности в рамках различных компонентов, представленной модели показано действие педагога на студента, – которое является или определяющим, или корректирующим. С опорой на концептуальные положения технологии модульного обучения рассмотрены вопросы структуризации содержания информационно-технологической подготовки будущих учителей технологий. Обоснован выбор комплекса методов для условий модульного обучения и условий реализации модели в контексте концепции гуманистической педагогики, лично ориентированного подхода и конструктивизма. Рассмотрены методы, формы и средства обучения, которые можно использовать как в традиционном, так и в дистанционном обучении.

Ключевые слова: информационно-технологическая компетентность, модульное обучение, модульное представления учебного материала, система информационно-технологической подготовки.

МАРНІТІСН М. Competence approach in the system of information and technological training future teachers of technology.

In article questions of competence approach in the system of information-technology training future teachers of technology education in the Bologna process. Showing ways of creating information technology competence from the point of level approach. Been analyzed the archetypes and mechanisms of learning in the role of creating systems factor of system model information-technology training related "activities of members of the teaching staff – activities student", in particular within

the limits different components the presented model is shown performance of the teacher on the student – which are or defining or corrective. With support on conceptual provisions of modular technologies of education addressed issues of content of structuring the information and technology training future teachers of technology. Discussed the selection of methods for complex of modular training for the conditions of modular training and conditions of model in the context of the implementation of the concept of humanistic pedagogy, personality oriented approach and constructivism. Discussed the methods, forms and training tools that can be used in both traditional and distance learning.

Keywords: *information-technological competence, modular training, modular training material representation, system of information and technology training.*

УДК 378:364-43

Мекшун А. Д.

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

В статті розглядаються основні педагогічні умови формування правової компетентності майбутніх соціальних працівників, визначено та узагальнено ряд умов, що сприяють формуванню правової компетентності майбутніх соціальних працівників.

Ключові слова: *правова компетентність, умови, педагогічні умови, формування правової компетентності.*

Наразі підвищення професіоналізму соціального працівника та формування необхідних компетентностей потребує перегляду та відповідного корегування системи їх підготовки. Вона повинна, перш за все, орієнтуватися на принципи саморегуляції, взаємодії та розвитку педагогічних структур, що здійснюють підтримку нововведень та прогресивних тенденцій, що спостерігаються в освіті.

На думку українських учених (Т. Алексєєнко, О. Безпалько, І. Зверева, А. Капська), соціально-педагогічна діяльність – це різновид професійної діяльності, яка спрямована на створення сприятливих умов соціалізації, всебічного розвитку особистості, задоволення її соціокультурних потреб або відновлення соціально схвалених способів життєдіяльності людини. Її зміст і структура як виду професійної діяльності, з одного боку, відповідають філософським і психологічним трактуванням діяльності, а з іншого, виражають соціальний аспект цієї діяльності, що визначається соціальним замовленням, соціальними потребами, соціокультурними особливостями середовища та частково відображені в соціальній політиці держави [13].